

MUS NIEUWS M

Nationaal Museum van Douane en Accijnzen v.z.w.

135

avr-mei-jun 2013

Beste lezer,

In 2012 hebben we 1502 bezoekers ontvangen in het D&A-museum. Niet slecht voor het eerste volledige jaar na de verhuis en de heropening. Hierbij gingen de deuren van het museum 93 keer open, voor in totaal 64 rondleidingen door een gids en 369 individuele bezoekers. De Erfgoeddag is steevast de grote uitschieter, met vorig jaar liefst 236 geïnteresseerden. Er waren tevens 5 personen die stukken kwamen raadplegen in het Documentatiecentrum en dat ondanks de verhuisperikelen aldaar. De vragen per e-mail via het Secretariaat waren bovendien een veelvoud van de mensen die zelf de verplaatsing hebben gemaakt. De contacten met het brede publiek (bezoeken of het doorgeven van informatie) gingen zo in 2013 vlot over de kaap van de honderd. En dan hebben we het nog niet gehad over de activiteiten buiten de museummuren, zoals onze bijdragen tot evenementen in Gent, Brussel, Lessines, Buggenhout, Zeebrugge, Schiedam, Kapellen, Couvin en Mortsel.

Sfeerbeeld van de Erfgoeddag in 2012

Het jaar 2013 kondigt zich alvast vrij druk aan aangezien er de eerste weken reeds een viertal bruiklenen zijn voorbereid en er tevens een 30-tal afspraken werden genoteerd voor museumbezoeken tot eind april. Een groot deel daarvan heeft te maken met een gerichte wervingscampagne vanuit onze administratie, waarbij ook het D&A-museum haar steentje bijdraagt.

Bezoek van de studenten ter gelegenheid van de wervingscampagne

Daarover leest u op onze nieuwe website, die trouwens uitgebreid wordt voorgesteld in deze nieuwsbrief. Verder zijn er ondermeer bijdragen over de Werelddouanedag, de Erfgoeddag 2013, de tentoonstelling "Dieren met een kepie en de rubrieken "Een blik op" en "Burenpraat".

Alvast veel leesplezier.

Conservator Francis Huijbrechts

DIEREN MET EEN KEPIE

Omwille van de drukke agenda van commissaris-generaal Catherine De Bolle moest de officiële opening in het Museum van de geïntegreerde politie worden uitgesteld, maar op 30 januari 2013 was het dan toch zover. De genodigden – waaronder onze conservator - konden kennismaken met de opzet van de tentoonstelling, met ondermeer een demonstratie van het educatieve bordspel voor jongeren tussen 8 en 12 jaar.

Veel aandacht voor de educatie in het Politiemuseum te Etterbeek

De tijdelijke expositie omvat verschillende invalshoeken, zoals dieren in dienst van de politie. Naast de voor de hand liggende speurhonden en paarden, zien we daarbij tevens bepaalde insecten – belangrijk voor het forensische onderzoek – de revue passeren. Ook de rol van de overheid in de dierenbescherming wordt belicht, inclusief de veldwachters van weleer, de boswachters en de douaniers. Onze bijdrage tot deze tentoonstelling beperkt zich tot het uitlenen van een aantal objecten i.v.m. de Conventie van Washington (vanaf 1973), maar nog verder terug in de tijd konden onze ambtenaren op het terrein eveneens ingrijpen bij het vaststellen van stroperij.

Onze bijdrage tot deze tentoonstelling

“Dieren met een Kepie” is nog te bezoeken tot 26 juni 2013 in het Museum van de geïntegreerde politie - Luchtmachtlaan 33, 1040 Etterbeek.

Tekst en foto's: Francis Huijbrechts

**U BENT SLECHTS EEN MUISKLIK
VERWIJDERD VAN... DE NIEUWE
WEBSITE VAN HET D&A-MUSEUM**

Met deze slogan proberen we uw nieuwsgierigheid te prikkelen om naar de vernieuwde website te surfen van het Nationaal D&A-museum, die online te vinden is op

<http://nationaaldouanemuseum.jimdo.com/>

Omdat het digitale tijdperk zeer snel evolueert en onze vorige website gedateerd raakte qua look en informatie, beslisten we als communicatieteam van het museum in overleg met de conservator om een nieuwe te ontwerpen.

Op zoek naar ideeën, kwamen we terecht op tal van blitse sites maar al gauw bleek dat ons budget ontoereikend was om het werk over te laten aan een gespecialiseerd ontwerpbureau.

Dus staken we de koppen bijeen, want met vereende krachten moest het ons toch lukken ook een semiprofessionele, mooi ogende site te ontwerpen?

We gingen eerst te rade bij de collega's Jean Wynants en Philip Gevaert die al enige expertise hebben in het creëren van persoonlijke websites. Zij maakten ons wegwijs in de do's and don'ts en zo kwamen we terecht bij "jimdo.com" een web hosting service, die voor een redelijk bedrag het juiste materiaal en info aanreikt om zelf aan de slag te gaan.

Over de verdere taakverdeling waren we het vlug eens. Bert Verhoeven verdiepte zich enthousiast in de ons onbekende wereld van de vormgeving, de grafisch onderlegde Erwin Van Beirs ging voor het design en als redacteur nam ik de inhoud voor mijn rekening. Bij elke stap betrokken we conservator Francis Huijbrechts die na enkele "terechte" maren of buts tevreden was over de gang van zaken.

Ons enthousiasme werkte zelfs zo aanstekelijk dat de collega's Ilse De Witte en Wim Declercq spontaan aanboden om ook een tandje bij te steken. Ilse legt zich o.a. toe op "het object van de maand" en goochelt creatief met kleuren, achtergronden en foto's.

Surf gerust eens naar het object van de maand

Wim verdiept zich momenteel in de personeelsbestanden en werkt een accessbestand uit, zodat de genealogen onder u interessante info kunnen opvragen over verre voorvaders uit ons douanekorps.

Het is immers onze bedoeling om u via deze website nog meer, maar vooral ook sneller museuminformatie te bezorgen. Zo kan u hier perfect een bezoek plannen.

U kan via de website terecht voor informatie over de openingstijden, de bereikbaarheid met de wagen of het openbaar vervoer tot en met het reserveren van gidsen.

Wij brengen u ook onmiddellijk op de hoogte over de lopende en geplande activiteiten, de tijdelijke tentoonstellingen zowel in eigen huis als of op verplaatsing en over wetenswaardige nieuwtjes die we u beslist niet willen onthouden.

Elke maand wordt er ook een object uit ons depot toegelicht, zodat ook die interessante voorwerpen niet van het publiek verstoken blijven. Meer nog, u kan het item komen bekijken in de hal van het Financiecentrum De Noordster in de Ellermanstraat. Misschien een leuk voorafje aan een gepland bezoek aan ons museum?

Maar, laat ons hier nog niet teveel verklappen. Graag nodigen we u uit om zelf te ontdekken wat onze website voor u zoal te bieden heeft, want u weet het inmiddels...

U bent slechts een muisklik verwijderd van de nieuwe website van het D&A-museum

<http://nationaaldouanemuseum.jimdo.com>.

Tekst: Ann Van Puymbroeck

Foto's: Ilse De Witte

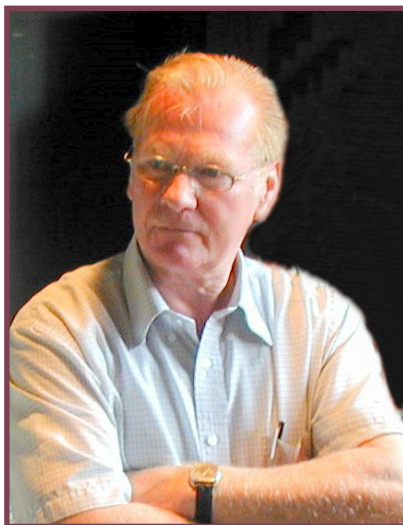
De medewerkers van het Communicatieteam

Boven: v.l.n.r. Erwin, Bert, Ilse, Francis

Onder v.l.n.r. Wim en Ann

IN MEMORIAM WILLY DE VLEESSCHAUWER (1942-2012)

Op 20 december 2012 overleed Willy De Vleesschauwer te Merksem. Willy trad in 1966 toe tot het korps van Douane en Accijnzen. Hij was jarenlang de chauffeur van de gewestelijke directeurs te Antwerpen. Willy wist letterlijk en figuurlijk heel goed zijn weg in onze administratie en hij was er ook wijd en zijd gekend. Vanaf 2000 maakte hij als effectief lid deel uit van onze museumvereniging. Tot aan zijn pensionering in 2007 konden we op Willy rekenen als er vervoer mee gemoeid was, maar ook voor allerlei andere klussen zoals het opstellen van een tentoonstelling of het aanhalen van interessante stukken. Willy trad zelden op de voorgrond, maar was steeds bereid zijn handen uit de mouwen te steken als het nodig was. (FH)

ERFGOEDDAG 2013

STOP DE TIJD

Traditiegetrouw doet het D&A-museum mee aan de Erfgoeddag. In 2013 gaat die door op zondag 21 april, van 10 tot 18u. Het algemene thema is: "Stop de Tijd". Heel wat musea trekken daarbij de kaart van de dagelijkse zorg voor het behoud van stukken die de tand des tijds aan den lijve ondervinden. Wij opteren evenwel voor een andere invalshoek en willen stilstaan bij een heus scharniermoment in onze geschiedenis.

In 2013 is het immers 20 jaar geleden dat de binnengrenzen in Europa werden opengesteld. Binnen de EU bewegen personen, goederen en diensten nu vrij van de ene lidstaat naar de andere, maar dat is ooit anders geweest. Begin 1993 kwam er ook voor ons land een einde aan de soms eeuwenoude grenzen met alle gevolgen van dien. Heel wat zaken zijn erop vooruitgegaan, maar toch is er een zekere nostalgie te bespeuren in verband met de landsgrenzen van weleer.

We willen een momentopname geven van net voor 1993, met douanerechten en -controles aan talrijke grensposten. Verder focussen we op dat wat er op het terrein nog overblijft en op de manieren waarop men probeert vast te houden aan het grensgebeuren van weleer, o.a. door het oprichten van monumenten, het vastleggen van smokkelhistories, het uitwerken van toeristische wandel- of fietsroutes in grensregio's...

In 2003, amper 10 jaar na het verdwijnen van de binnengrenzen, kregen de douaniers al een mooi monument op de grenssite te Kapelhoek (Alveringem).

Buiten de museumuren zijn we op de Erfgoeddag betrokken bij een project door Moos vzw op de site van het voormalige Entrepot van douane te Leuven, intussen een beschermd pand dat als cultuurtempel in gebruik is genomen.

Tekst en Foto: Francis Huijbrechts

Grensprikelen

De regen sloeg hard tegen de voorruit van de oude Volvo. Het was smerig weer, vond mijn moeder, die achterin zat met haar kleinkind en die zoals gewoonlijk hele gesprekken voerde met haar Barbie. De pop die weer eens een keer schaamteloos werd uit- en weer aangekleed onder het toeziende oog van oma en Ken, de vriend/man van Barbie. Deze relatie is me tot heden nog steeds niet duidelijk. We waren op weg naar de grens, na een leuke vakantie met oma 'Ferien auf den Bauernhof' maar hadden de afslag schijnbaar gemist.

De weg werd steeds smaller, het zicht steeds slechter en hard rijden was er niet bij. Iets wat ik altijd al leuk heb gevonden op de 'autobahn, autobahn'. Gas op de plank voor een paar minuten onder het mom; even kijken hoe hard hij kan! Mijn partner - vroeger was dat je vrouw - had er nooit moeite mee en vond hardrijden wel leuk. De oude Volvo haalde met gemak nog de 180 kilometer. In ieder geval harder dan 60 km op die nauwe weg was op dat moment niet mogelijk.

Plotseling hield het op met regenen en de zon brak door, de weg verbreedde en ik reed bijna tegen een slagboom aan. Ik schrok me een hoedje en op het moment van stilstand kwam uit het niets een blauwe overall naast de auto die zei: "Paspoorten, rijbewijs en kentekenbewijs." Ik vroeg wie hij was en of hij zich kon legitimeren. U had het al begrepen, het was een man in donkerblauwe overall die naarstig op zoek ging naar een legitimatiebewijs. Hij begon zenuwachtig te worden omdat hij zich niet kon legitimeren. Mijn vrouw vond dat ik het niet op de spits moest drijven maar ik begreep absoluut niet wat ik verkeerd deed. De 'blauwe' zei: "Staan blijven" en liep weg.

Enige tijd later kwam een douaneman aanlopen in vol ornaat met 4 strepen (assistent-a), die ongevraagd zijn aanstellingsbrief liet zien en vroeg om hetzelfde als de 'blauwe'. Hij vroeg ook: "Waar komt u vandaan en waar gaat u naar toe?" Nadat we alles terug hadden gekregen, vroeg hij of ik de kofferbak wilde open doen en of ik nog iets aan te geven had. Ik antwoordde: "Alles". Hij keek mij vreemd aan en vroeg wat ik bedoelde. Ik legde uit dat ik alles aan wilde geven wat tot mijn bezittingen behoorde, ook van mijn vrouw, de oma en het kind en dat ik graag gebruik wilde maken van alle vrijstellingen als reiziger. Prompt vroeg hij wat mijn beroep was en ik antwoordde alsof het de normaalste zaak van de wereld was: "Vakantieganger". Vervolgens keek hij in de kofferbak én "ik" haalde de koffers eruit. Ik verwenste mezelf ondertussen natuurlijk al wel; ik had beter mijn mond kunnen houden. Hij vroeg: "Waar heeft u deze vishengels gekocht?" "Ze zijn nieuw zo te zien." Ik wees op het handschrift van Jan Schreiner die een hengelsportwinkel had in Amsterdam. Een autoriteit op zijn gebied met zeker 30 boeken over vissen op z'n naam. De slagboom was intussen omhoog. Het gezag liep weg en ging het kantoor binnen.

Ik wist na vijf minuten wachten niet wat ik moest doen en dacht: "Neerschieten zullen ze me niet als ik weg rijd." Ineens kwam 'blauw' aanlopen en brulde: "Doorrijden!"

Ik reed langzaam weg en zag de Nederlandse militaire colonne aankomen. Daarom was 'blauw', de zwarte bende* dus, onbeduidend in het kantoortje aanwezig. Op dat moment realiseerde ik me dat hoogmoed voor de val komt. Ik was zelf assistent-a en werkzaam in Rotterdam maar pikte het niet om zo aangesproken te worden en nu heden vind ik nog steeds dat de 'blauwe' het niet begrepen had.

Moraal van het verhaal; je collega's plagen kost je op z'n minst een uur! Mijn vrouw is blij want we stoppen niet meer aan de grens. Jammer, want ik vond het altijd erg spannend...

Smokkelaartje

- Zwarte bende: refereert naar leden van de douane researchedienst van na W.O.II
- In de vorige eeuw werden ze ook zo genoemd omdat zij vaak erg vuil werden bij hun speurwerk in o.a. ruimen van schepen of machinekamers. Toen werd er een donker battledress uniform gedragen dat later vervangen werd door een gewoon uniform. De naam bleef echter tot op heden bestaan.

26 JANUARI “WERELDDOUANEDAG”

Ter inleiding

De Belgische Algemene Administratie der Douane en Accijnzen is al jarenlang lid van de Internationale Douaneraad. Dit intergouvernementele orgaan is erkend als het centrum van douane-expertise. De IDR werd in 1950 over de doopvont gehouden, maar de raad kwam voor het eerst officieel samen op 26 januari 1953. Ieder jaar wordt de verjaardag van deze oprichtingsvergadering gevierd door de organisatie zelf en haar leden met tal van manifestaties. Zo ook werd 26 januari als “Internationale Douanedag” in het leven geroepen.

Pas in 1994 kreeg de organisatie haar huidige naam van Werelddouaneorganisatie of kortweg **WDO**, waarmee ze vooral haar “mondiale” werking in de kijker wil zetten. Vanaf dan spreken we ook over de “Werelddouanedag”

WORLD CUSTOMS ORGANIZATION
ORGANISATION MONDIALE DES DOUANES

Het originele logo van de WDO in het Engels en het Frans

De primeur

Op 26 januari 1983 werd voor het eerst een “Douanedag” georganiseerd. Het initiatief ging uit van de Republiek van Korea (Zuid-Korea) ter gelegenheid van de dertigste verjaardag van de Internationale Douaneraad (IDR) en dat met een tweeledig doel:

- Laten zien aan de buitenwereld dat we niet alleen “small tax collectors” zijn, maar ambtenaren die zich actief betrokken voelen bij de bloei van de handel en de industrie;
- Het gevoel van samenhorigheid en de collegialiteit onder de douanediensden van de aangesloten landen bevorderen.

Dit initiatief werd onmiddellijk ondersteund door het bestuur van de Internationale Douaneraad omdat het volledig aansloot bij haar takenpakket.

Goed idee

Bijna alle toenmalige IDR-leden – 94 in totaal - organiseerden in eigen land één of meerdere manifestaties. In de Republiek Korea kwam er een speciale postzegel en in Pakistan werd een dagafstempeling uitgegeven. Tevens maakte de Pakistaanse president gebruik van deze “Douanedag” om zijn douaniers te feliciteren met hun dagdagelijkse inzet.

Drie decennia later wordt de “Internationale Douanedag” nog steeds in stand gehouden. Naar goede gewoonte kiest de secretaris-generaal van de WDO een thema uit waarrond gewerkt wordt en huldigt men op deze feestdag ambtenaren of mensen uit de privésector vanwege hun verdiensten in dat kader.

INNOVATIE

Zo riep de huidige secretaris-generaal Kunio Mikuriya 2013 uit tot het jaar van de *Innovatie*.

Huidig secretaris-generaal Kunio Mikuriya van de WDO

Onze administrateur-generaal N.Colpin greep deze verjaardag met twee handen om “het diploma van uitzonderlijke verdienste” aan verschillende projectleiders uit te reiken, omdat zij hard werken aan het op poten zetten van de nieuwe (zuilen)structuur van D&A . Zij zijn immers een belangrijke sleutel tot het succes van de talrijke vernieuwingen die in onze administratie op gang zijn.

Daarnaast wilde hij zeker ook enkele mensen uit de economische sector lauweren omdat zij zich samen met ons inzetten om actief in te spelen op de uitdagingen van de 21ste eeuw.

Betrokkenheid van het D&A-museum

Naar jaarlijkse traditie nodigde de secretaris-generaal van de WDO talrijke vooraanstaande internationale D.A.-ambtenaren, bedrijfsleiders en de pers uit op de hoofdzetel te Brussel, ter gelegenheid van de "Internationale Douanedag". Op deze manier wordt nog eens herinnerd aan de oprichting en de doelstellingen van deze organisatie.

Om dit feest – met enige symboliek - luister bij te zetten, verkoos hij de receptie door te laten gaan in de ruimte waar vanaf 1 juni 2013 een tentoonstelling zal worden geopend ter gelegenheid van 20 jaar IACM (International Association of Customs/Tax Museums). Onze collega Francis Huijbrechts, die tevens de coördinator is van de IACM-werkgroep "Exhibition WCO", leende alvast enkele mooie voorwerpen van onze collectie uit, om de juiste toon te zetten.

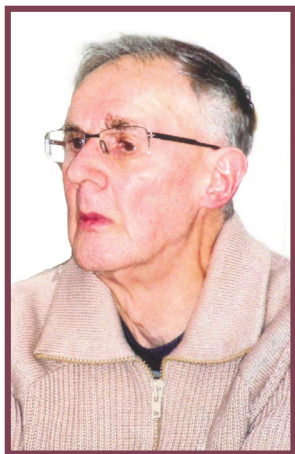
Uiteraard hoort u over de IACM-tentoonstelling nog meer in een volgende editie.

Tekst: Ann Van Puymbroeck

Foto's: © Werelddouaneorganisatie

IN MEMORIAM GILBERT DE DECKER (1934-2013)

Opnieuw heeft het erfgoed van Douane en Accijnzen in West-Vlaanderen een belangrijke actor verloren. Op 7 januari 2013 overleed Gilbert De Decker op 79-jarige leeftijd in Veurne.

We leerden Gilbert kennen omwille van de zeer aanzienlijke lokale collectie die hij tijdens zijn carrière bij Douane en Accijnzen had opgebouwd. Hij sloot zijn loopbaan na iets meer dan 40 jaar af in 1994 als hoofd van de Controle Poperinge. Om uiteenlopende redenen zag Gilbert zich genoodzaakt om in oktober 2001 het grootste deel van die stukken over te dragen aan het Nationaal D&A-museum

in Antwerpen, via zijn opvolger Norbert Roothaert. Een goede reflex aangezien het beheer in Poperinge niet langer verzekerd kon worden. Het werd meteen een van de grootste overdrachten in ons bestaan, met o.a. delen van uniformen, meettoestellen, wegversperringen, maar ook archiefstukken. In 2002 volgde een bijkomende overdracht, met ondermeer opgenomen interviews. Deze laatste konden we intussen digitaliseren. Gilbert was tevens jarenlang toegetreten lid van onze vzw en een deel van zijn werk blijft dus bewaard in de collectie van het D&A-museum. (FH)